

Fakamatala 2: 'Oku 'i ai ma'u pē ha ngaahi tali mahinongofua mo fakahangatonu ki he ngaahi fehu'i fekau'aki mo e tokāteliné, ngaahi akonakí, ngaahi tu'utu'uní, mo e hisitōlia 'o e Siasí.

Alea'i fakakulupu e tu'unga tonu 'o e fakamatala 2. Lau 'a e 1 Nifai 11:14–17, pea alea'i hono mahu'inga 'o e tali 'a Nifai ki he fehu'i 'a e Laumālié. Peá ke toki lau leva 'a e ngaahi lea ko 'ení:

Ko e ngaahi tefito'i akonaki 'o e ongoongolelei kuo fakafoki maí 'oku mālohi, mahino, mo 'ikai toe faka'alo'alongaua. Ka neongo ia, na'a mo e ngaahi folofolá 'oku 'i ai ha ngaahi me'a 'oku faka'alo'alongaua. Hangē ko 'ení, fakakaukau ki he talanoa 'o Nifai, 'a ia na'e fakahinohino'i ke ne tāmata'e 'a Lēpani ke ne ma'u ha lekooti fakalaumālie mātu'aki mahu'inga. 'Oku taku e tūkunga ko iá 'oku ta'epau. . . .

Ko ia 'oku fonu 'a e mo'uí 'i ha ngaahi me'a ta'epau pea ko e ako ke fakafaikehekehe'i 'a e fakamahahaló mei he mo'óni, ko e taumu'a ia 'e taha 'o e palani fakamatelié. 'I he palani fakalangí, 'oku tau fetaulaki kotoa ai mo ha "fehanganhangai 'i he me'a kotoa pē" (2 Nifai 2:11). . . .

. . . Ko e malava ke fakahaa'i 'a e faka'alo'alongauá, ko ha sitepu mahu'inga ia ki he'etau fakalakalaka fakalaumālié, 'oku 'ikai ko ha tu'unga faka'osi ia 'o e fakamāmá—ko e kamata'angá pē ia. . . .

Ko e tali lelei taha ki he faikehekehe 'i he vaha'a 'o e [fakapapau'í mo e] ta'epau ko e hokohoko atu pē 'i he tupulakí. . . .

'I he taimi 'oku tau fehanganhangai ai mo e ngaahi 'uluaki me'a faka'ohovale 'o e fakakaukau fakafihí, kuo pau ke tau tokanga'i fakalelei e huli 'a e tenga 'o e tuí, koe'uhí ka vela 'a e la'aá, he 'ikai mae 'a e fu'u 'akaú. (Bruce C. Hafen mo Marie K. Hafen, *Faith Is Not Blind* [2018], 9–10, 13–14, 18)

'Oku mahu'inga tatau pē 'a e ako 'i he tuí mo e 'ilo 'i he akó, koe'uhí he 'oku 'i ai ha ngaahi me'a 'oku 'ikai ke tau lava 'o ako mei ha tohi.

Na'e fakamamafa'i 'e 'Eletā Tāleni H. 'Oakesi 'a e mo'oni ko 'ení: "I he hili 'emau malava 'o pulusi atu e me'a kotoa pē, 'oku kei nofo pē hotau kāingalotu 'e ni'ihí mo ha ngaahi fehu'i angamaheni he 'ikai lava 'o ma'u atu hono talí 'i hano ako'i pē. . . . 'Oku 'i ai ha ngaahi me'a 'oku toki 'ilo pē ia 'i he tuí (vakai, Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 88:118]. Kuo pau ke hoko 'etau tui ki he fakamo'oni kuo tau ma'u mei he Laumālie Mā'oni'oni ko e me'a taupotu taha ia 'oku tau falala ki ai" ["Fehanganhangai 'i he Me'a Kotoa Pē," *Liahona*, Mē 2016,117]. . . .

. . . 'I he taimi 'oku hoko ai ha ngaahi fehu'í. . . 'oku 'ikai ko ha faka'ilonga ia 'oku 'ikai ke 'i ai ha'o fakamo'oni pe 'oku 'ikai mo'oni 'a e ongoongoleleí. Ko ha fakaafe ia kiate koe ke ke tupulaki fakalaumālie. . . .

. . . 'Oku teke kitautolu 'e he ngaahi fehu'í, tautautefito ki he ngaahi fehu'í 'oku faingata'á, ke tau kau 'i ha fefa'uhi fakalaumālie kae lava ke tataki kitautolu 'e he 'Eikí. . . .

'Oku makatu'unga 'etau tupulaki fakalaumālié mo hono ma'u 'a e tali ki he'etau ngaahi fehu'í mei he'etau malava ke ongo'i, fanongo, mo mahino kiate kitautolu 'a e ngaahi fanafana 'a e Laumālié. 'Oku mahu'inga ke tau kau 'i ha fefa'uhi fakalaumālie ke ako ke ma'u ha fakahā fakataautaha, he te tau toki lava pē 'o 'ilo'i 'a e me'a 'oku mo'oni 'i he taimi 'oku fakamo'oni ai e Laumālié ki hotau lotó mo e 'atamaí he ko e Laumālie Mā'oni'oni pē taha te ne lavá. (Sheri Dew, "Will You Engage in the Wrestle?" [Brigham Young University–Idaho devotional, May 17, 2016], byui.edu)

Alea'i 'a e ngaahi fehu'i ko 'eni:

- Ko e hā 'oku mahu'inga ai ke 'ilo'i 'e lava ke 'i ai ha faka'alo'alongaua, ta'epau, mo ha fakakaukau fakafihī 'i ha ni'ihī 'o 'etau ngaahi fehu'i fekau'aki mo e tokātelinē, ngaahi akonakī, ngaahi tu'utu'unī, mo e hisitōlia 'o e Siasī?
- Fakatatau kia 'Eletā mo Sisitā Heifeni mo Sisitā Tiu, ko e hā ha ngaahi founa 'aonga 'e ni'ihī ke tali 'aki 'a e ngaahi fehu'i faingata'a 'o e ongoongoleleī mo e mo'ui 'oku iku ai ki he faka'alo'alongauá pe fakakaukau fakafihī?
- Ko e hā ha me'a kuó ne tokoni'i lahi taha koe ke ke tu'u ma'u 'i ho'o tui kia Sisū Kalaisi mo 'Ene ongoongoleleī 'i he taimi kuó ke fehangahangai ai mo e faka'alo'alongauá, ta'epaú, pe fakakaukau fakafihī?

Makatu'unga 'i he me'a kuó ke ako lolotonga 'a e fealea'aki ko 'eni, lekooti ha tatau kuo toe vakai'i 'o e fakamatala 2. Mateuteu ke vahevahe ho'o fakamatala kuo toe vakai'i mo e me'a na'á ke akó mo ho'o kalasí.